

[Wilhelm]

Lovforslag nr. L 29 om skyldspørgsmålet. Det undrer mig, at nogen overhovedet kan have indvendinger imod det. CD opfatter jo alt som sabotage mod politiets arbejde, så lad os holde dem udenfor; men at nogen andre kan have indvendinger imod det, undrer mig. Jeg mener, det er oplagt, at utidige oplysninger om tidligere forhold kan komme til at påvirke afgørelsen af skyldspørgsmålet, som selvfølgelig ikke – det går jeg ud fra at alle andre partier er enige i – bør kunne påvirkes af tidligere optræden. Den eneste måde på at undgå det på er ved at gøre det, vi foreslår. Vi har i øvrigt ladet os inspirere af tidligere højesteretspræsident Trolle og rigsadvokat Lindegaard, som i fællesskab har skrevet en bog om det her. Der har vi altså cremen af cremen af anklagemyndigheden og cremen af cremen af dommerstanden, og altså lige netop ikke af forsvarsadvokaterne, så det burde egentlig være noget, der var forholdsvist ukontroversielt. Jeg håber altså også, at det gennemføres.

For forslaget om retsbelæringen var der, så vidt jeg kunne se, et bekvemt flertal, så jeg går ud fra, at det også gennemføres, og skal ikke gøre mere ved det.

Klageretten, altså vilkårene for genoptagelse af straffesager, skal jeg bruge de sidste minutter på.

Det er klart, at klageretten og hele genoptagelsesinstituttet må være det, som justitsministeren kaldte en sikkerhedsventil, idet afgørelserne normalt må stå ved magt. Det rokker vi jo heller ikke ved. Det er klart, som hr. Bjørn Elmquist siger, at genoptagelse skal være exceptionel. Det rokker vi heller ikke ved.

Hvis man kigger bemærkningerne igennem – nogle medlemmer og nogle ordførere har sikkert været fortrolige med disse ting forinden, det var jeg ikke – så vil man se, hvad vi har fundet frem til ved at prøve at grave i denne sag, og jeg skal ikke nægte, selv om det ikke står nogen steder i vort forslag, at forslaget i høj grad er inspireret af Brølling-sagen, som fru Ebba Strange sagde. Det er korrekt, men jeg finder ikke, at nogen står sig ved, at vi kobler det alt for tæt på en enkelt, konkret sag. Når man kigger den sag igennem, så synes jeg nok, det viser sig, at man ikke rigtig kan klandre klageretten for afgørelsen i den sag, men samtidig er det sådan, at en stor del af offentligheden – med

rette, efter min mening – er temmelig oprørt og har mistet respekten for retsvæsenet eller i hvert fald mistet tilliden til sikkerheden imod justitsmord i kraft af den sag.

Og hvad er så problemet? Problemet er, at kriterierne, som klageretten har at rette sig efter, er så snævre, at det næsten er umuligt. Kriterierne er, som jeg forsøgte at beskrive det, at klageretten i virkeligheden skal være overbevist om, at der er foregået et justitsmord, før den efter de gældende kriterier kan give adgang til genoptagelse. Det er selvfølgelig for snævert. Det er også principielt forkasteligt, for det bliver jo i virkeligheden en situation, hvor klageretten kommer til at afsige en dom, som den næste retsinstans ikke fuldstændig kan lukke øjnene for. Det burde naturligvis være sådan, at en rimeligt begrundet tvivl gav adgang, men det er det ikke. Det burde også være sådan, at væsentlige nye oplysninger i sagen gav adgang, men sådan som kriterierne er, er nye oplysninger i sagen ikke tilstrækkelige. Det skal »skønnes antageligt«, at disse nye oplysninger »kunne have bevirket frifindelse eller anvendelse af en væsentlig mildere straffebestemmelse«. Det er altså ikke engang nok, at muligheden herfor foreligger, det skal være »antageligt«. Det er heller ikke nok, at sagen burde have været bedømt efter en mildere straffebestemmelse, den skal være »væsentlig« mildere. Det er meget skrappe kriterier, og det er kun dem, vi lemper en lille smule med de tre ændringer af formuleringerne.

Der er ikke tale om, at genoptagelse ikke længere skal være exceptionel. Der er heller ikke tale om, at klageretten og hele genoptagelsesinstituttet ikke længere skal være en sikkerhedsventil, mens afgørelserne efter to eller tre instanser på normal vis sædvanligvis står ved magt. Der er tale om at slække – sådan som f.eks. von Eyben har foreslået det, og et af forslagene er direkte hentet fra hans formulering – en lille smule på kriterierne, sådan at det ikke som nu er sådan, at klageretten på det nærmeste skal være overbevist om, at der er sket et justitsmord, før den efter de firkantede regler har lov til at bevilge en genoptagelse.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):